

۲۰۱۹/۰۲/۱۷

مرجع اطلاعات

تورات و ذوالقرنین

کتاب مقدس یهودیان (که در اصطلاح عام، تورات خوانده می‌شود) بخش‌های مختلفی دارد که یکی از این بخش‌ها، مکتوبه‌ی دانیال (یا کتاب دانیال) خوانده می‌شود. ادعا می‌شود که این کتاب را دانیال نبی نوشته است. برخی مدعی هستند که در این کتاب، کوروش همان ذوالقرنین خوانده شده است. لیکن مادر این نوشتار این ادعا را مستند رد می‌کنیم.

خلاصه ماجرا

در کتاب دانیال، آمده است که در سال سوم سلطنت بلشَصَّر (پادشاه بابل) دانیال در خواب می‌بیند که يك قوچ با دو شاخ بلند کنار رودخانه ایستاده بود. پس این قوچ به سوی مغرب، شمال و جنوب شاخ می‌زد و هیچ‌جان‌داری

از چنگش جان سالم به در نبرد. ناگهان يك بز نر از غرب ظاهر شد. این بز که يك شاخ بلند در وسط چشمانش داشت، به طرف قوچ حمله کرد و دو شاخش را شکست و او را به زمین کوبید. در ادامه آمده است که آن قوچ دو شاخ، پادشاهی ماد و پارس بود و آن بز نر، پادشاهی یونان است. [1] این قوچ دو شاخ، در متن عبرانی تورات، به صورت קִרְיָיִם نوشته شده که این‌گونه تلفظ می‌شود: lô q'rānāyīm (لوکراناییم) یعنی دو شاخ... و بر همین اساس، برخی مدعی شده‌اند که کوروش همانذوالقرنین است. چون یکی از معانی ذوالقرنین در زبان عربی «صاحب دو شاخ» است.

نقدها و بررسی‌ها

1- امروزه این دیدگاه روشن و مبرهن است که کتاب دانیال، توسط دانیال نبی نوشته و تدوین نشده است. بلکه تاریخ نگارش آن به حدود قرن دوم میلادی (حوالی دوران آنتیوخوس چهارم، یعنی در حدود سال 164 پیش از میلاد) می‌رسد. یعنی چهارصد سال پس از درگذشت دانیال نبی. [2] ادبیات این کتاب نیز متأخر است و لذا نگارش این کتاب به دست دانیال را نمی‌توان پذیرفت.

2- نکته دیگر این‌که این کتاب جزو بخش کتوویم (Ketuvim) تورات و در رده «کتاب استر» است. به‌راستی چرا باستان‌گرایان، سندیت کتاب استر (داستان پوریم) را نمی‌پذیرند، ولی کتاب دانیال را وحی مُنَزَل می‌پندارند؟! وقتی از پوریم (و اعترافات یهودیان و سنت متداوم یهودی) سخن می‌گوییم، باستان‌گرایان می‌گویند که این کتاب (استر) در طومارهای بحرالْمیت نیست! جا دارد آنان را به این چالش فرا بخوانیم که: کتاب دانیال در کدام بخش از طومارهای بحرالْمیت وجود دارد؟!

3- در کتاب دانیال (همین کتابی که به دانیال منسوب است) در باب 8، آیه 20 وقتی می‌خواهد آن قوچ دو شاخ را معرفی کند، می‌گوید: מְלִכֵי מְדֵי וּפְרָס: (تلفظ می‌شود: مَلِكِ مَادِی او پارس) یعنی شاهان ماد و پارس (The kings of Media and Persia)، دقت شود: شاهان ماد و پارس [3] پس این عبارت درباره‌ی کوروش نیست، بلکه اولاً درباره‌ی شاهان پارس و ماد است، ثانیاً درباره‌ی داریوش سوم (آخرین شاه هخامنشی) است. چون آمده که نخستین شاه یونان (اسکندر) یعنی همان بز تک‌شاخ، این قوچ دو شاخ را شکست داد. کوروش که از اسکندر شکست خورد! بلکه این داریوش سوم بود که از اسکندر شکست خورد.

4- اگر خوب به همین کتاب منسوب به دانیال نگاه کنیم، می‌بینیم که این قوچ دو شاخ، چندان شخصیت موجهی ندارد. در حقیقت، چهره‌ای وحشی و بی‌منطق از آن نشان داده شده است. برای مثال: «این قوچ به سوی مغرب، شمال و جنوب شاخ می‌زد و هیچ‌جان‌داری نمی‌توانست با او مقابله کند یا از چنگش جان سالم به در برد. او هر طور می‌خواست عمل می‌کرد.»

[4]

5- در تورات، پرستندگان و ستاینندگان بت بعل و بت مردوک، نفرین شده‌اند. حال چگونه ممکن است که کوروش همان ذوالقرنین تورات باشد؟ در حالی‌که روشن است کوروش ستاینده‌ی بعل و مردوک بود [5].

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکني دليکنيزي بڼي پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راپورلو مخکي په خیر و لولئ

6- برخی می‌گویند کسانی که درباره‌ی ذوالقرنین از پیامبر توضیح خواستند (و آیات مربوطه در پاسخ سوال آنها نازل شد)، **یهودی** بودند و نزدیکترین واژه به ذوالقرنین همان واژه **لوکرئیم** (قوچ دو شاخ) در تورات است. در پاسخ می‌گوییم که:

اولاً عرض کردیم که این قوچ دو شاخ درباره‌ی **کوروش** نیست. بلکه در بهترین حالت مربوط به داریوش سوم است. ثانیاً این قوچ دو شاخ بیشتر چهره‌ای خشن و بی‌رحم دارد و جای فخر فروشی ندارد. ثالثاً **قرن** در ادبیات قرآن با قرن در ادبیات تورات متفاوت است. در تورات به معنی شاخ و در قرآن به معنی امت آمده است. تشابه لفظی اندک (میان ذوالقرنین و لوکرئیم) اثبات‌کننده‌ی چیزی نیست. همان‌گونه که تشابه لفظی در دو واژه سیب و شیب عینیت این دو را ثابت نمی‌کند!

رابعاً اخبار دال بر این ادعا که پرسش‌گران، **یهودی** بودند، ضعف سندی دارند. همچنین ضعف محتوایی دارند، چون در اخبار آمده که عده‌ای آمدند و درباره‌ی **ذوالقرنین** و **اصحاب کهف** پرسیدند. خوب باید پرسید اصحاب کهف که مسیحی بودند، چرا **یهودیان** باید برای اعتلای آنان کوشش می‌کردند؟! از سویی روایات معارضی داریم که پرسش‌گران این سوال، جمعی از مشرکین و بت‌پرستان بودند. [6] بالفرض هم که پرسش‌گران **یهودی** بوده باشند، باز هم در تاریخ، متیقن است که آشنایی یهودیان با **اسکندر مقدونی** بسی بیشتر از آشنایی آنان با **کوروش** بوده است. ایضاً می‌دانیم که در آثار باستانی به جا مانده، اسکندر تاجی با دو شاخ بر سر دارد (اگر بخواهیم بحث دو شاخ را بپذیریم، باز هم اسکندر به ذوالقرنین بودن نزدیکتر است تا کوروش) [7].

همچنین تعریف و تمجید **یهودیان** از **کوروش** (در بخش‌ها مختلف تورات) به این دلیل بود که **کوروش** از لحاظ مالی آنان را تقویت و خواسته‌هایشان را اجابت کرد. نه این‌که از بابت امور معنوی و الهی بوده باشد [8].

پی‌نوشت‌ها:

[1] تورات، کتاب دانیال 8 : 1-21.

[2] بنگرید به:

Brown, Raymond E.; Fitzmyer, Joseph A.; Murphy, Roland E., eds. (1999). The New Jerome Biblical Commentary. Prentice Hall. p. 448

Collins, John Joseph (1994). Daniel: A Commentary on the Book of Daniel (Hermeneia: a Critical and Historical Commentary on the Bible). Augsburg Fortress Publishers. pp. 122-123.

VanderKam, James C; Flint, Peter (2004). The Meaning of the Dead Sea Scrolls: Their Significance For Understanding the Bible, Judaism, Jesus, and Christianity, London: T & T Clark International, pp 137-138
[3] بنگرید به 20 : 8 Daniel : BibleHub, Hebrew text

[4] کتاب دانیال، باب 8، آیه 4.

[5] بنگرید به: «**کوروش هخامنشی و پرستش مردوک**» «**هخامنشیان و یعل**»!

[6] ابن عاشور محمد بن طاهر، التحرير و التنوير، بيروت: مؤسسة التاريخ، ج 15، ص 47.

[7] بنگرید به: «**بررسی تطبیق کوروش هخامنشی و ذوالقرنین (تقابل شاخ‌ها)**»

[8] بنگرید به: «**چرا کوروش در تورات مورد ستایش قرار گرفت؟**»

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په ځير و لولئ